

om, hvor pengene skal komme fra til den omstilling, der skal ske. Vi er jo enige om, at der skal laves en kollektiv, individuelt rettet transport, men hvis den skal have nogen chancer, skal den også have en finansiering.

Enhedslisten er af den opfattelse, at når vi fremsætter forslag i Folketinget, så skal vi også bestræbe os på at finde pengene til det, så vi er med til i hvert fald at pege på en finansiering af de ting, der skal sættes i værk. Det er måske også en af forskellene på Venstre og Enhedslisten: Vi er i virkeligheden mere ansvarlige end partiet Venstre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 223: Forslag til lov om indberetningspligt for finansielle rådgivere og visse bestyrelsesmedlemmer.

Af Frank Aaen (EL) og Søren Søndergaard (EL). (Fremsat 21/3 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Enhedslisten foreslår, at der skal være pligt til at indberette ulovlige handlinger med den hensigt at sikre, at der hurtigst muligt gribes ind over for direkte lovovertrædelser og ikke mindst omgælder af lovgivning. Jeg er sikker på, at alle er enige i, at det er uacceptabelt, når rådgivere

medvirker til overtrædelse af loven, men jeg mener ikke, at den foreslåede fremgangsmåde er den rigtige.

Efter min mening er rådgivere og deres organisationer både etisk og moralsk forpligtet til at holde selvjustrits med hensyn til kreativ rådgivning. Jeg mener også, man må forvente, at de orienterer myndighederne, hvis de bliver opmærksomme på, at lovgivningen i praksis viser sig at have samfundsskadelige konsekvenser, og jeg synes, at man har set en stigende interesse for at leve op til det ansvar.

Lovforslaget foreskriver en indberetningspligt til offentlige myndigheder, men det er ikke helt klart, hvem eller hvad lovforslaget vedrører. Hvis man vælger at fastsætte en strafbelagt pligt, så er det vel et grundlæggende krav, at pligten er klart afgrænset. Det lagde man netop megen vægt på i forbindelse med gennemførelsen af hvidvaskningsloven. Men det står vel i hvert fald klart, at revisorer og advokater vil være omfattet af lovforslaget.

Da der for et års tid siden – eller er det snart to – var debat om revisors rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant, fastslog jeg dengang på regeringens vegne, at det ikke var tanken, at revisor skulle fungere som det offentliges politibetjent over for virksomhederne.

I den nye bekendtgørelse om revisors regnskabsberklæring er der faktisk taget direkte højde for nogle af de forhold, som dette lovforslag omhandler. Det er nu direkte foreskrevet, at revisor i forbindelse med tilrettelæggelsen og udførelsen af revisionen skal være opmærksom på forhold, der kan tyde på besvigelser og andre uregelmæssigheder. Revisor har desuden pligt til i revisionspåtegningen at oplyse om forhold, der giver en begrundet formodning om, at medlemmer af virksomhedens ledelse kan ifalde erstatnings- eller strafansvar. Det er altså en pligt for revisor at gøre opmærksom på den slags ting i påtegningen. Det vil jeg gerne understrege.

For så vidt angår advokater, må man altså igen slå fast, at en advokat er en partsrepræsentant og derfor først og fremmest skal varetage sin klients interesser. Det er en grundlæggende regel i retsplejen, at tillidsforholdet mellem en advokat og hans klient er ukrænkeligt. Det følger samtidig af retsplejelovens regler, at advokaten naturligvis skal udøve sit hverv i overensstemmelse med god advokatskik. Det følger derfor af lovgivningen, at advokater selvfølgelig i deres rådgivning af klienter skal leve op til de

fagetiske standarder. Det må også klart forventes, at advokatstanden orienterer myndighederne, hvis de bliver opmærksomme på, at lovgivningen fører til et generelt misbrug eller omgåelse.

Men tillid mellem professionelle rådgivere og deres klienter er altafgørende for, at rådgiveren får de nødvendige oplysninger til brug for deres arbejde, og tavshedspligten er altså en forudsætning for dette tillidsforhold. Den er så væsentlig, at advokater og i mange tilfælde revisorer er fritaget for vidnepligt i retsplejelovent, og derfor må jeg sige, at jeg ikke kan tilslutte mig det foreslåede brud med tavshedspligten, som forslaget indeholder.

Det foreslås også, at rådgiveren skal hemmeligholde indberetningen til den relevante myndighed også over for sin egen klient. Også dette mener jeg vil være totalt ødelæggende for tillidsforholdet mellem rådgiverne og deres klienter og dermed et brud på et meget væsentligt princip.

Jeg tror og mener, at hensynet til såvel det offentlige som til klienten med den nuværende lovgivning er godt afbalanceret og på en fornuftig måde, nemlig ved branchernes selvjustits på den ene side og hensynet til det offentlige på den anden side. Jeg må derfor på regeringens vegne afvise lovforslaget.

Der er ingen tvivl om, at det, Enhedslisten ønsker at opnå, nemlig at undgå sager om selskabstømning og andre vederstyggeligheder i fremtiden, kan vi alle fuldt ud tilslutte os. Men jeg mener ikke, at dette lovforslag er egnet til at løse det formål, og jeg er oven i købet bange for, at det måske vil gøre mere skade end gavn.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil her ved indledningen af debatten bare sige, at vi er fuldstændig klar over, at det er et meget besværligt område at lovgive på. Vi er også helt klar over, at der nemt kan komme indvendinger og ændringsforslag, som vi bliver nødt til at lytte efter. Det vil vi selvfølgelig gøre, selv om jeg må sige, at vi har prøvet at tage hånd om nogle af de indvendinger, som erhvervsministeren lige er kommet med, f.eks. ved ikke at pålægge rådgivere, at de skal opgive deres klients navn, men kun oplyse om art og metode, som de bliver bekendt med, til omgåelse af f.eks. skattelovgivning.

Jeg må også sige, at jeg er lidt forundret over, at erhvervsministeren ikke er noget mere positiv

over for tanken om, at der kan gøres noget. En henvisning til de gældende regler hjælper jo ikke meget, når vi har set, at ulovlighederne har kunnet foregå i årevis, selv om vi vidste, at både revisorer og advokater var klar over, at der var noget galt. Jeg har da også bemærket, at justitsministeren har offentliggjort, at man i Justitsministeriet overvejer, om man ikke kan stramme nogle regler på rådgiverområdet.

Når jeg tager ordet her til indledning, så er det ikke for at foregribe min ordførertale, men bare for at sige, at jeg selvfølgelig gerne vil have, at man kommenterer og fortæller, hvor man ser, der er problemer i det, men i allerhøjeste grad også forholder sig til det principielle: Hvordan får vi rådgiverne mere over på samfundets side, når det drejer sig om at bekæmpe økonomisk kriminalitet?

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Jamen vi skal da selvsagt dykke ned i alt dette her under udvalgsbehandlingen – også teknisk-juridisk set og sådan noget – og det bidrager Erhvervsministeriet meget gerne til, det siger sig selv. Men jeg vil gerne sige, at jeg ikke bare har henvist til eksisterende regler i den forstand. Jeg kan godt se, at der har været betydelige huller i alt det, der er foregået, f.eks. i forbindelse med selskabstømninger. Det må vi jo erkende. Sådan er dét.

Men jeg vil godt sige, at jeg netop påpegede, at vi i mellemtiden, f.eks. hvad angår revisorerne, har fået fastslået i loven, at revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant. Det er et vigtigt princip at få slået fast, og vi har udmøntet det i bekendtgørelsen. Jeg nævnte som ét eksempel, at nu skal revisor i revisorpåtegningen oplyse, hvis der er ting, som han vurderer kan være strafbelagt på en eller anden måde.

Så jeg siger ikke bare, at det skal være, ligesom det var for 5 år siden. Jeg mener, at der er strammet op på nogle områder, men jeg har altså også stadig væk de meget principielle forbehold, f.eks. hvad angår advokater, som jeg også på regeringens vegne har redegjort for.

Med hensyn til justitsministerens bemærkning – nu ved jeg ikke præcis, i hvilken sammenhæng den er faldet – så må jeg sige, at vi jo alle sammen var enige om, at der skulle nedsættes et udvalg om rådgiveransvar. Jeg vil ikke påstå, at det måske rammer lige ned i hjertet af dette her forslag, men vi er jo i gang med i et udvalg, som hele Folketinget har været enig om at nedsætte, at se på rådgiveransvaret. Det er

formodentlig det, justitsministeren har refereret til. Vi er jo alle sammen interesseret i at høre om, hvad der kommer ud af det, selv om det måske ikke løser dette her problem.

Sonja Mikkelsen (S):

Det ønske om hurtigst muligt at stoppe de huller, som enten kan bruges eller allerede bliver brugt til spekulation, og som ligger i lovforslaget fra Enhedslisten, er et ønske, vi helt klart kan dele fra Socialdemokratiets side. Og jeg synes også, at den holdning afspejler sig i den lovgivning, som vi de senere år har været med til at gennemføre her i Folketinget, sådan som erhvervsministeren netop har redegjort for.

Vi kan alligevel ikke støtte det lovforslag, som ligger her, alene fordi lovforslagets udformning efterlader megen uklarhed om, hvad det egentlig er for pligter, man vil pålægge rådgivere og bestyrelsesmedlemmer. Hr. Frank Aaen har også netop klart erkendt, at det område, som vi her har med at gøre, er et vanskeligt område at lovgive på, og jeg må konstatere, at det næppe heller er helt lykkedes med dette lovforslag.

Der er bl.a. en indre modsætning, som fremgår af bemærkningerne til § 2, hvor der står, at man skal indberette til myndighederne på baggrund af, hvad man erfarer som rådgiver eller bestyrelsesmedlem, men man skal ikke bryde den gældende regel om fortrolighed – hvilket jo også lige er blevet understreget af hr. Frank Aaen – og man skal ikke oplyse om kundens identitet, hvis man er rådgiver osv.

Men der står alligevel i bemærkningerne, at det er op til myndighederne at vurdere, om nogen på baggrund af indberetningerne har gjort noget strafbart og altså skal strafforfølges. Det kan man jo ikke, hvis man ikke ved, hvem det er, man har med at gøre, så der er sådan en indre modsætning i dette lovforslag, som klart kommer til udtryk i bemærkningerne.

Så er der også en anden detalje, nemlig hemmelighedskræmmeriet, som er beskrevet i bemærkningerne til § 3. Det finder vi i virkeligheden ikke særlig sympatisk.

Hvis vi gennemfører en lovgivning af denne karakter, som er uklar i forhold til, hvad det egentlig er for et krav, og hvad det er for en pligt, vi pålægger nogle mennesker, så er det ikke særlig acceptabelt over for den enkelte borger, som kan have svært ved at vide, hvad det egentlig er, man skal. Omvendt er det næppe noget, der er egnet til at straffe efter, hvis man så ikke overholder den pligt, man har fået.

Der er ingen tvivl om, at vi har et problem med fra lovgivers side at få en viden om de huller, så snart de er opdaget, og så snart de bliver brugt, så vi hurtigst muligt kan forhindre spekulation, når det opstår.

Det må vi prøve at løse ved at forbedre de enkelte love inden for skatteområdet, selskabsområdet, årsregnskabslov, revisorlovgivningen, som også blev nævnt af erhvervsministeren, osv. Og det gør vi jo rent faktisk. Vi bestræber os jo konstant på at følge op og følge med.

Men vi skal måske også overveje, hvordan den uafhængige forskning, den offentligt finansierede forskning kan styrkes inden for selskabs- og skattelovgivningen, så man videncmæssigt kan hamle op med de meget dygtige privat engagerede rådgivere og bestyrelsesmedlemmer og sådan nogle. Vi kan – Folketinget og de ansvarlige ministre – ad den vej få noget inspiration til at gøre tingene bedre.

Endelig kan man vel også klart tilkendegive en forventning til advokaternes og revisorerens organisationer om at håndhæve nogle etiske spilleregler over for deres medlemmer og om, at man fra organisationernes side medvirker til at informere myndighederne om nye spekulationshuller, som tages i anvendelse, sådan at vi også ad den vej kan hente inspiration til, hvordan vi kan gøre tingene bedre. Det var også noget af det, som ministeren var inde på.

På denne baggrund, og sådan som lovforslaget ligger, kan vi ikke fra Socialdemokratiets side anbefale en vedtagelse.

Svend Erik Hovmand (V):

I Venstre er vi stærkt optaget af velovervejede initiativer mod de såkaldte selskabstømmere, men selv om vi også er parate til at se på Enhedslistens forslag, så må vi dog sige, at det ikke ligger øverst i bunken af velovervejede forslag.

Der kan med god ret sættes mange spørgsmålstegn ved de metoder, som Enhedslisten vil drage i anvendelse. Vi er faktisk meget enige med revisorerne i, at stikkervirksomhed er udansk. At forestille sig, at en revisor eller en advokat som medlem af eller rådgiver for en bestyrelse skulle angive bestyrelsen, ville øjeblikkelig føre til mistillid mellem rådgivere og bestyrelsesmedlemmerne i øvrigt.

Derfor ville det være en god idé, om erhvervsministeren, justitsministeren og skatteministerne satte sig sammen med revisorerne og advokaterne for at gennemdrøfte, hvilke mulig-

heder der måtte være for at styrke samarbejdet og indsatsen på dette område. Jeg er med mit kendskab til den nævnte personkreds sikker på, at en kop kaffe vil være en god idé. Jeg har i øvrigt også forstået, at regeringen har fået en opfordring hertil og gerne vil benytte lejligheden til at spørge ministeren om, hvad der er sket, og hvad der vil ske i sagen.

Men som sagt: Vi mener ikke, at Enhedslistens forslag et tilstrækkelig velovervejet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg skal starte med at takke hr. Svend Erik Hovmand for en i nogen grad positiv indstilling til, at vi har prøvet at håndtere problemstillingen, og jeg synes også, det er en god idé at lave det møde, som han foreslår.

Jeg vil bare sige, at der ligger ikke i det, vi har foreslået, nogen opfordring til stikkervirksomhed. Vi beder nemlig ikke om, at man angiver enkeltpersoner. Vi beder kun om, at man angiver metoder og arten af metoder, som man får kendskab til.

Lad mig så, inden man svinger sig alt for højt op, sige, at vi kender andre eksempler i lovgivningen på, at vi opfordrer folk til at kontakte myndighederne, hvis de får kendskab til misbrug og mishandling. Lad mig bare henvise til, at vi i bistandsloven har en paragraf, der siger, at den, der får kendskab til, at et barn under 18 år udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling, skal – og det er med bødestraf som trussel – gøre myndighederne opmærksom på det.

Det kan vi jo kalde en stikkerparagraf, hvis man endelig vil, men jeg tror, at alle herinde er enige i, at sådan en paragraf faktisk fungerer udmærket, uden at vi er blevet til en nation af stikkere, og selv om det i virkeligheden er en lov, der omfatter os alle sammen; den er altså meget bredere i sin målgruppe end den, vi har foreslået. Så jeg synes, man skal lade være med at bruge ord som f.eks. stikkervirksomhed. Det er ikke det, vi lægger op til.

Pernille Sams (KF):

Det er et helt kolossalt vidtgående forslag, Enhedslisten her har præsteret. Så vidtgående, at det er useriøst. Ønsket bag ved forslaget er måske godt nok, men kæden er hoppet af, når man går ned i det konkrete forslag.

Man vil pålægge finansielle rådgivere og bestyrelsesmedlemmer, hvis de har visse ikke

særlig præcist definerede uddannelsesmæssige forudsætninger, at de skal indberette alle mulige forhold til forskellige offentlige myndigheder. Modsat skal bestyrelsesmedlemmer, som ikke har netop disse særlige uddannelsesmæssige forhold som baggrund, ikke indberette.

Hvad er det så, der skal indberettes under bødeansvar? Ja, ikke alene skal man indberette lovovertrædelser, men også omgælder af lovgivningen og omgælder af formålet med lovgivningen.

Hvis man som menigt bestyrelsesmedlem ikke er tilstrækkelig skarpsindig til at fange en eventuel omgælse af et lidt udefineret formål med en af vores mange tusinde love, så vanker der altså bødestraf efter Enhedslistens opfattelse. Det er med den helt uoverskuelige lov-mængde, vi har i Danmark, en helt urimelig byrde at pålægge almindelige mennesker. Ikke engang folk, der lever af det til daglig, advokater og revisorer, har et overblik, så de kunne pålægges et sådant ansvar. Her vil man gøre det med menige bestyrelsesmedlemmer!

Som jeg startede med at sige, så er det så useriøst, at det kun kan afvises.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

I de senere år er samfundet blevet besveget for et milliardbeløb, og masser af såkaldt pæne mennesker, advokater og revisorer osv., har deltaget i bedrageriet over for staten og de fleste ustraffet, fordi lovgivningen er for upræcis. Det vil Enhedslisten godt gøre op med, og det synes jeg er et ædelt formål. At melde ulovligheder er i vores hoved ikke stikkervirksomhed, heller ikke selv om det foregår i de bedre kredse af samfundet.

Der er imidlertid, som andre ordførere har været inde på, nogle retspolitiske konsekvenser, som jeg ikke fuldt ud kan overskue. Jeg håber, at vi kan få belyst disse under udvalgsarbejdet og nå frem til nogle formuleringer, som vi alle sammen kan stå bag.

Men foreløbig er jeg nødt til at nøjes med sige, at vi er meget, meget positive over for forslaget og håber, at vi kan nå frem til formuleringer, som vi er sikre på kan holde.

Kim Behnke (FP):

Hvorfor drikker Jeppe? spørger Holberg. Præcis det samme spørgsmål må man jo stille til danske virksomheder. Hvorfor ofrer de årligt millioner af kroner i honorar til advokater, revisorer, skatterådgivere, investeringsrådgivere osv.?

Det gør virksomhederne, fordi de er nødsaget til det. De er nødsaget til at ofre penge på udgifter til disse rådgivere som et simpelt værn mod den til en hver tid fremadbrusende stat, der ønsker at konfiskere flest muligt af deres penge. Det er det indtryk, virksomhederne har, når de følger lovgivningen her i Folketinget, for uanset saglige argumenter og uanset, at mange af de nye skatter og afgifter, der bliver indført, er til skade for virksomhederne, som taber arbejdspladser osv., så kan de konstatere, at et flertal i Folketinget ofte bestående af den samlede socialistiske familie er parat til hele tiden at drive klapjagt på virksomhederne.

Der skyes ingen midler, når det gælder om at indkradse skatter fra danske virksomheder. Så sidder virksomhederne og er nødsaget til i simpelt værn at ansætte rådgivere, som kan forsøge at få virksomheden til i det mindste ikke at blive plukket mere end højst nødvendigt. Man forsøger at finde huller i skattelovgivningen. Ikke fordi man ønsker at unddrage sig sine samfundsforspligtelser, men som simpel overlevelse.

Derfor tager Enhedslisten fat i den forkerte ende af problemstillingen. Det, der er galt, og det, vi bør gøre noget ved, er, at skatterne er blevet så høje, at virksomhederne føler sig tvungne til at gøre sig de her overvejelser.

Enhedslisten ønsker, at skatterne skal stige. Vi har mange gange fra Enhedslistens side set, at det, de går ind for, er, at virksomhederne skal plukkes yderligere. Hver gang man forhøjer skatterne over for virksomhederne, så tvinger man virksomhederne ud i kreativ tænkning og i at ofre endnu større honorarer til forskellige former for rådgivning.

Så tager Enhedslisten med dette lovforslag fat i rådgiverne. Enhedslisten vil have, at disse rådgivere, som altså af virksomhederne bliver bedt om gode råd og vejledning i, hvordan skattelovgivningen virker, nu skal have en stikkerrolle. De skal over for statsmagten udpege de virksomheder, som i simpelt nødværge har forsøgt at slippe for at blive beskattet så hårdt, at de ofte må lukke. Det kan Fremskridtspartiet af indlysende grunde ikke være med til.

Dermed være ikke sagt, at Fremskridtspartiet på nogen måde skal forsvare kriminel adfærd, og vi har været med til den lovgivning, der er blevet indført for at stoppe selskabstømning og anden kriminel adfærd, for det er klart: Kriminel adfærd skal stoppes, men dér skelner Enhedslisten jo ikke.

Enhedslisten betragter også almindelig skat-tetænkning, altså hvor man udnytter huller i gældende lovgivning, som noget, der er en asocial adfærd, som man ønsker at få opklaret og få indrapporteret. Det er Fremskridtspartiet uenig med Enhedslisten i.

Vi burde tage fat for at afskaffe noget af alt det bureaukrati, den udviklede skattelovgivning og bedst af alt få nedsat det alt for høje skattetryk, så forsvinder de her problemer helt af sig selv.

Til gengæld mener vi så, at det er nødvendigt også at have et regelsæt, der gør, at de love, vi har, bliver overholdt. Og dér undrer det os jo, at Enhedslisten ikke har taget fat i spørgsmålet om de offentlige repræsentanter, der sidder udpeget til en række af de her virksomheder. Jeg ved ikke, om Enhedslisten har fremsat forslaget, men det har jo været bebudet i hvert fald.

Det er langt mere relevant at tage fat på den problemstilling end at forvente, at de rådgivere, som er på virksomhedernes lønningsliste, nu også skal udøve stikkervirksomhed over for staten. Det kan vi ikke være med til under nogen omstændigheder – og det skyldes jo selvfølgelig også den markante ideologiske forskel, der er mellem Enhedslistens socialistiske syn og vores liberalistiske syn.

Vi mener ikke, at pengene som udgangspunkt hører hjemme i statskassen, og at vi derfor med alle midler skal få dem kradset ind i statskassen. Vi mener faktisk, at pengene som udgangspunkt hører hjemme i de private husholdninger, hos individerne og hos virksomhederne, og at staten kun skal belaste med så lille en skat som overhovedet muligt.

Så ud fra disse betragtninger er der ingen af de forslag, der ligger i Enhedslistens paragrafer, som kan vinde Fremskridtspartiets sympati. Vi afviser derfor lovforslaget.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Som det store flertal i Folketinget har tilkendegivet, så har heller ikke Dansk Folkeparti nogen sympati for de folk, der professionelt kan betragtes som selskabstømmere. Vi har jo allerede også i indeværende samling drøftet den sag mange gange og taget forskellige initiativer, som også har fået Dansk Folkepartis støtte, for at komme det fænomen til livs.

Så siger Enhedslisten, at der nu bl.a. på baggrund af de sager er behov for at gå et skridt videre og pålægge en særlig indberetningspligt for finansielle rådgivere og visse bestyrelses-

medlemmer, som der står i det lovforslag, vi har til behandling. Og da må vi sige, at dér føler vi, at Enhedslisten går alt for vidt i det lovforslag, der er fremlagt.

Det er jo selvsagt ulovligt i dag at udføre ulovlige gerninger, det siger jo sig selv. Men det er også ulovligt i dag at medvirke til andres ulovligheder, og det er også ulovligt i dag at tilbageholde viden om ulovlige forhold. Det er ganske klart, og man kan slå op i straffelovgivningen og finde ud af, at dér pådrager man sig ansvar for en retsstridig adfærd og kan selvfølgelig pålægges straf.

Der er også i dag rådgiveransvar, så de rådgivere, der medvirker i en eller anden forbindelse til ulovlige forhold eller har viden om det og tilbageholder den viden, kan straffes.

Så kan man synes, det kan være en besværlig proces at gå igennem med at få et rådgiveransvar hæftet op på de ansvarlige personer, specielt for den lille mand, der har investeret i tiltro til et revisionsfirmas anvisninger, som vi jo også har set tilfælde af. Og der køres sager for øjeblikket, hvor en skatteyder har handlet i tiltro til et revisionsfirma, og hvor den her mindre skatteyder så efterfølgende skal have pålagt et rådgiveransvar for revisionsfirmaet eksempelvis eller et advokatfirma.

Der kan være uheldige elementer, som kan få sådan en sag til at trække i langdrag og gøre, at de instrukser, som den lille skatteyder har modtaget og handlet i tiltro til, ikke holder vand. Men derfra og så til at gå til det, Enhedslisten foreslår her, er der jo uægtelig et ganske langt spring.

Og selv om hr. Frank Aaen nu her fra talerstolen flere gange i dag har søgt at forklare, at der ikke med forslaget er tænkt på noget som helst, der blot nærmer sig stikkervirksomhed eller angivervirksomhed, så må jeg tillade mig at sige, at det minder ganske meget om det alligevel.

Den indberetning – som skal finde sted, hvis man har en tanke om, at der foregår, som der står, overførsel, erhvervelse, besiddelse eller anden anvendelse af finansielle midler osv., handlinger, der er ulovlige – skal indeholde alle oplysninger om den pågældende handlingens art og karakter, som de indberetningspligtige har kendskab til.

Så siger hr. Frank Aaen til det: Jamen det gør jo netop, at det ikke er den konkrete situation, myndigheden får kendskab til. Men helt ærligt, hr. Frank Aaen, det er et lille land, vi lever i. Det

er muligt for myndighederne at indkredse, når man får en indberetning, hvor henvendelsen kan stamme fra, og hvilken konkret sag det kan have med at gøre osv., og derfor vil det, der finder sted, reelt komme til at virke som angiveri. Og det er en helt forkert vej at gå.

Vi ser allerede angiveriet i fuld vigør i dag. Har en tømrer været på besøg en weekend hos en person, så kan der mandag morgen ligge en indberetning hos skatteforvaltningen fra en nabo om, at der vist foregår noget sort arbejde derovre. En anonym henvendelse, som kan være vanskelig at håndtere for den tømrer f.eks., der lige pludselig bliver undersøgt ekstra, fordi en sådan anonym henvendelse har fundet sted. Og det er lidt det samme system, som man vil have bygget op omkring de her sager, som Enhedslisten har rejst debat om i dag.

Det synes vi trækker helt i den forkerte retning, og vi kan ikke være med til udviklingen af sådan et samfund – og derfor og så i øvrigt med de mange bemærkninger, der også er kommet fra flere andre ordførere om det konkrete indhold i lovforslaget, må vi afvise det.

Jeg skal for en ordens skyld sige, at jeg har meget svært ved at se, at der kan ændres lidt i nogle af de paragraffer, Enhedslisten foreslår, så lovforslaget kan få Dansk Folkepartis opbakning. Jeg tror under alle omstændigheder, selv om der bliver ændret lidt i det hist og pist i udvalgsarbejdet, at vi vil afvise det, når det kommer til den tredje og endelige behandling her i Folketingssalen.

Frank Aaen (EL):

Jeg skal indledningsvis takke hr. Kjeld Rahbæk Møller for tilslutningen til lovforslaget. Jeg kan med god vilje få øje på nogen velvilje hos hr. Svend Erik Hovmand og erhvervsministeren, som bl.a. gav tilsagn om at kigge lidt nærmere på juraen i det.

Men ellers vil jeg nok sige, at det er lidt skuffende, at det store flertal her i Folketinget mener, at lovgivningen er god nok, som den er, og at der ikke er særlig grund til at gøre noget dramatisk i hvert fald.

Der skal måske justeres og stilles lidt på et par skruer, og med den holdning og tilgang til problemstillingen økonomisk kriminalitet må vi sådan set notere os år efter år, at der fosser milliarder ud af statskassen på den ene eller den anden kreative måde.

Det forslag, vi har til behandling her i dag, er jo et led i en række initiativer, vi har taget fra

Enhedslistens side, dels for at afdække ansvaret for, at det er gået, som det er gået f.eks. i selskabstømmersagen, dels for at hindre gentagelser, så vi ikke skal se nye store huller koste samfundet milliarder.

Forleden havde vi et beslutningsforslag til behandling om at undersøge myndighedernes ansvar i de her sager, fordi det kan påvises, at der gik flere år, fra der kom indberetning om, at noget var galt, til der blev foretaget noget for at stoppe huller. Jeg må, som de fleste her til stede sikkert ved, notere mig, at da var man endnu mere afvisende end i dag. Der var bestemt ikke brug for at undersøge eget ansvar. Der var kun brug for at pege fingre ad advokater og revisorer og bankerne, men politikernes, myndighedernes ansvar var der ikke nogen der syntes, der skulle graves i.

Et andet led i nogle af de initiativer, vi har taget, blev gennemført i går i samarbejde med skatteministeren i Skatteudvalget, hvor vi havde et seminar for at kigge på skattelovgivningen, og hvordan den misbruges. Dér vil jeg også sige til et par af ordførerne, der var inde på det, at det er jo en anden side af sagen: For at forhindre gentagelse skal der selvfølgelig luges ud i de lovparagraffer, som misbruges i forbindelse med økonomisk kriminalitet.

Jeg vil også godt sige, at i hele det her led er vores undersøgelser af, hvem der tømte, og hvem der hjalp til at tømme, naturligvis også indgået. Jeg kan sige, at vi i dag har færdiggjort vores undersøgelse vedrørende advokaters deltagelse i selskabstømmervirksomhed enten som ejere, der solgte, som advokater, der selv tømte, som likvidatorer, og som bestyrelsesformænd og bestyrelsesmedlemmer.

Når vi tæller sammen, hvor mange gange vi finder disse funktioner i forbindelse med selskabstømning, er vi nået op på, at 281 advokater her i landet, det er 10 pct. af alle landets advokater, på en eller anden måde har haft forbindelse til bare det ene projekt, vi kalder selskabstømning. Hvis vi lidt mere relevant sammenholder med, hvor mange erhvervsadvokater vi har i Danmark, er vi faktisk oppe på, at ca. hver fjerde erhvervsadvokat på en eller anden måde har haft forbindelse med selskabstømning.

Derfor vil jeg også godt sige, at når erhvervsministeren heroppe siger, at der er brug for selvjustits i rådgiverbranchen, er jeg fuldstændig enig. Men vi må også notere os, at hvor bankerne og de forskellige revisororganisationer har været i gang, så har Advokatrådet været larmende tavse.

Det har selvfølgelig sagt, at det er imod ulovligheder. Det siger de fleste danskere vel, i hvert fald 99,9 pct., at de er imod ulovligheder, så sådan et udsagn fra Advokatrådet giver jeg ikke meget for. Men derudover har man overhovedet ikke været indstillet på at undersøge eget ansvar i det her forløb, i hvert fald ikke, før vi i Enhedslisten tog fat med nogle af vores afsløringer af de reelle forhold omkring advokatstandens deltagelse.

Vi har noteret os, også når vi læser, hvad der sker ved domstolene osv., hvor vanskeligt det er for myndighederne at tackle økonomisk kriminalitet. Der kommer forbavsende mange frifindelser. Vi ser, at sagerne trækker ud i årevis, vi har set, at vores retssystem næsten er blokeret af disse sager omkring økonomisk kriminalitet, dels fordi der er så mange af dem, og dels er de jo i særdeleshed så vanskelige at tackle, fordi der går så mange år, fra selve aktiviteten gennemføres, til den kommer til domfældelse. Der går jo desværre også alt, alt for lang tid i de her sager, hvor pengene vælter ud og er væk, inden myndighederne endelig får taget fat og f.eks. skal til at retsforfølge de ansvarlige for ulovlighederne.

Derfor vil jeg sige, at jeg fik lidt opmuntring, da jeg forleden dag i Jyllands-Posten så landets justitsminister henvise, akkurat som vi har gjort, til hvidvaskningsdirektivet i pengeinstitutsektoren, der fungerer og giver oplysninger videre, og han sagde:

»Jeg er ikke afvisende over for en lignende ordning for rådgivere.«

Jeg synes sådan set, at det var et positivt tilsagn, som jeg håber, vi kan bygge videre på under udvalgsarbejdet, for det er på akkurat samme baggrund, at vi har lavet det her forslag. Det var inspireret af – og det kan man også se af den måde, lovteksten er formuleret på; den ligger på flere områder meget tæt op ad hvidvaskningsloven, og vi tænkte, at vi på samme måde kunne udstrække denne hjælp til myndighederne, som dér blev gennemført på baggrund af et EU-direktiv – det må jeg desværre sige: EU laver noget godt en gang imellem. Det har jeg også før fra denne talerstol indrømmet.

Og selv om alle rådgivere, banker og mange politikere dengang sagde akkurat det samme, som der er sagt i dag om vores forslag, så havde vi jo altså på det tidspunkt heldigvis EU i ryggen, og derfor blev det gennemført. Jeg håber, at vi får samme proces her – ikke at EU skal hjælpe os, men at vi kan tale os til rette om, at der er brug for at gøre noget.

Det, vi altså har foreslået – og dér bruger jeg igen nogle ord af justitsministeren – er, at myndighederne får et early warning-system, og det kan revisorer og advokater give i forbindelse med nye kriminalitetsformer inden for det økonomiske område.

Så vil jeg også sige, at selv om mange huller er stoppet, og vi har jo i al beskedenhed også bidraget til den proces, så sker det fortsat. Skattemyndighederne har en lysavis, der oplyser om 100 projekter, som er under mistanke for at være ulovlige, med omgåelse og skatteunddragelse; 100 projekter er man i færd med at kigge på.

Vi ved, at der i øjeblikket foregår den største form for økonomisk kriminalitet i forbindelse med EU-reglerne, massiv kriminalitet. Vi ved, der foregår kriminel udnyttelse af momslovgivningen. Vi ved, der foregår kriminel udnyttelse af afskrivningslovgivningen. Så der er jo masser af steder, hvor det stadig væk går galt, og derfor er der faktisk brug for lidt større engagement herfra for at få etableret nogle redskaber, der kan stoppe den her proces.

Som jeg har sagt tidligere, er vi helt klar over, at det er svært at lovgive på sådanne områder, fordi det nødvendigvis må blive lidt, hvad hedder det, runde formuleringer. Men som jeg har nævnt det før, i hvidvaskningsloven for bankerne, som på nogle områder i virkeligheden er mere vidtgående, end vi har foreslået, er der oven i købet pålæg om, at de, der bliver opmærksom på noget, selv skal undersøge det videre og oven i købet stoppe transaktioner, hvis undersøgelsen viser, der er noget om mistanken.

Jeg har nævnt bistandsloven i forhold til mis-handling af børn, og jeg mener, der er brug for en lovgivning, der hjælper de hæderlige rådgivere, for det er jo også de meldinger, vi får ind. De siger: Vi vil ikke slås i hartkorn med de dårlige rådgivere, som misbruger skattelovgivningen og er skyld i selskabstømningerne.

Vi mener, der er brug for at hjælpe de hæderlige rådgivere dels med et initiativ herfra, som er et signal med en vognstang også til danske advokater om, hvad der er god advokatskik, og som er et signal til alle rådgivergrupper om, at nu må de hoppe over på samfundets side i bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet i stedet for at se til eller selv at hjælpe.

Vi skal også sige, at der er brug for hjælp til de hæderlige, fordi de i dag er bundet af nogle tavshedsforpligtelser og af nogle krav om at skulle rådgive til det yderste, som det gælder for

advokaternes vedkommende, som gør, at det er meget vanskeligt for dem at hjælpe myndighederne, selv om de gerne ville.

Jeg vil derfor håbe, at vi under udvalgsarbejdet kan komme lidt tættere på, hvordan vi griber det an. Og hvis det ikke lige er med det, vi har foreslået, så at vi kommer i gang med i højere grad at få rådgiverne til at hjælpe os politiske og myndighederne med at afsløre svindel, før det er for sent.

Jeg har bemærket, at justitsministeren her i sommer internt vil diskutere en mulig rådgiverordning inden for det her område, og jeg må sige, at jeg ser meget frem til, hvad der kommer ud af de interne drøftelser i Justitsministeriet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Kun to ting: Specielt i forhold til advokaterne er der jo en problemstilling, som hr. Frank Aaen slet ikke tager højde for.

Hvis jeg bliver anklaget for en straffelovs-overtrædelse, så har jeg i ethvert retssamfund krav på en advokat til at forsvare mig. Denne forsvarsadvokat har pligt til at varetage mine interesser til det yderste, også selv om han måske sidder og tænker: Jeg tror nu egentlig, at Kim Behnke har begået den kriminelle handling, men han har pligt til at forsvare, for man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist.

Det samme gør sig jo gældende for de advokater, som rådgiver virksomhederne. De har jo altså også pligt til at varetage virksomhedernes interesser og ikke indgå i denne angivervirksomhed, som hr. Frank Aaen gerne vil have indført.

Det svarer jo til, at den forsvarsadvokat, som kommer ned i fængselscellen og snakker med den anklagede og finder ud af undervejs, at vedkommende virkelig har slået sin kone ihjel, eller hvad det nu måtte være, så styrer ind til myndighederne og siger: Nu skal I høre. Peder-sen har slået sin kone ihjel. Det holder ikke, hr. Frank Aaen. Man får ikke længere den retssikkerhed, som enhver borger har ret til.

Endelig var der en bemærkning fra hr. Frank Aaen, som jeg syntes var lidt overraskende. Hr. Frank Aaen brugte nemlig både ordene »vi« og »jeg«. Nu kan »vi« jo være mange, men »jeg« identificerer jo i hvert fald hr. Frank Aaen. Hr. Frank Aaen sagde, »jeg« har jo kendskab, og »vi« har kendskab til momskriminalitet, vi har kendskab til EU-svindel.

Hvis hr. Frank Aaen har kendskab til moms-kriminalitet, EU-svindel og anden kriminel adfærd, så er lovgivningen i dag sådan, at hr. Frank Aaen faktisk har pligt til at gå til de relevante myndigheder og indberette de lovovertrædelser, som hr. Frank Aaen eller måske rådgivere i hans parti osv. er stødt på.

Så det kan jo ikke nytte noget at bede om at få ændret lovgivningen, blot for at andre skal rapportere ind. Hr. Frank Aaen har allerede i dag en selvstændig pligt til at gøre det, hvis der er kommet ting til hr. Frank Aaens kendskab.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg må igen sige, at der ligger intet i vores lovforslag, der skulle antyde, at en advokat skal angive sin klient, som han f.eks. har haft et møde med i en fængselscelle, intet som helst. Jeg indrømmer, der er en problemstilling, som vi gerne vil drøfte seriøst, men ikke på det grundlag, for det ligger der ikke deri. Der ligger kun, at advokater ligesom andre rådgivere skal indberette art og form, når de får kendskab til metoder, der anvendes til økonomisk kriminalitet. Det er det, der ligger i det, og ikke andet.

Til sidst vil jeg gerne diskutere, hvordan vi undgår at antaste, at der selvfølgelig skal være et fuldt fortrolighedsforhold mellem anklagede og dennes advokat. Det vil jeg overhovedet ikke på nogen måde antaste, og ligger der noget i vores lovforslag, der kan pege bare lidt i den retning, vil vi selvfølgelig straks fjerne det, for det er ikke vores hensigt, naturligvis ikke.

Så er det jo rigtigt, at man skal indberette det, hvis man kender til noget ulovligt. Og vi ved jo, at når 25 pct. af erhvervsadvokaterne selv har været mere eller mindre med i processen, må vi gå ud fra, at næsten alle erhvervsadvokater i Danmark har kendt til, at det foregik.

Og så må vi notere os: De råbte ikke op. De gav ikke de nødvendige meldinger til myndighederne om, at her går noget galt. Det er præcis derfor, vi har brug for en lovgivning, som pålægger dem at gøre det, for det er jo rigtigt, at man i dag skal anmelde det, hvis man bliver opmærksom på noget ulovligt.

Men man kan kun straffes for at lade være med at gøre noget, hvis det var med forsæt, at man undlod at orientere myndighederne, så man på den måde blev medvidende og medvirkende. Men hvis man bare glemmer at fortælle noget, så sker der ikke noget. Her vil vi altså gerne have et kraftigt pålæg til dem, der bliver

klar over, hvad der foregår, om at de også skal gøre myndighederne opmærksom på, at noget er galt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af lovforslag nr. L 234: Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Tilskud til ophold på hospice).

Af Erik Larsen (V) og Karen Højte Jensen (KF) m.fl.

(FremSAT 9/4 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Venstre og De Konservative ønsker med forslaget her at give kommunerne mulighed for at yde tilskud til personer, der ønsker at tage ophold på et hospice. Jeg er enig med forslagsstillerne i, at et ophold på et hospice kan være en god og værdig ordning.

Men vi bør også holde os for øje, at det er en af flere muligheder, og de forskellige plejemuligheder til døende må derfor ses i sammenhæng. Pleje af døende, der befinder sig i eget hjem, er i dag en kommunal opgave, men pleje af døende, der ikke kan være i eget hjem, er en sygehusopgave og derfor en amtskommunal opgave.

Opholdet på hospice kan både være et alternativ til sygehuseophold og til plejehjemmet, og det er derfor vigtigt, at Folketinget drøfter for-